

Husholdningene

Disponibel realinntekt: Lavere veksttakt

Ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall og modellbaserte anslag økte husholdningenes disponible inntekt (se boks) nominelt med om lag 5 prosent fra 1998 til 1999. Med en vekst i nasjonalregnskapets deflator for konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner på 2,1 prosent, ga dette en vekst i husholdningenes disponible realinntekter på i underkant av 3 prosent. Til sammenligning var den årlige vekstraten over 4 prosent i hvert av de tre foregående år.

Husholdningenes reallønnsinntekter steg reelt med i underkant av 4 prosent fra 1998 til 1999, og ga med dette et bidrag før skatt til veksten i disponibel realinntekt på om lag 3 prosentpoeng. Bak denne utviklingen lå en vekst i antall sysselsatte timeverk for lønns- takere på i underkant av 1 prosent og en oppgang i gjennomsnittlig reallønn pr. timeverk på om lag 3 prosent. Fra 1997 til 1998 økte husholdningenes reallønnsinntekter med i underkant av 6,5 prosent.

Husholdningenes blandede inntekter gikk reelt sett ned med om lag 3 prosent i 1999, og ga et negativt bidrag til veksten i disponibel realinntekt på et halvt prosentpoeng. Nesten halvparten av blandede inntekter kommer fra driftsresultatet i boligsektoren.

Stønadene fra det offentlige økte reelt sett med i overkant av 5,5 prosent fra 1998 til 1999. Dette tilsvarer et bidrag på i overkant av 1,5 prosentpoeng til veksten i husholdningenes disponible realinntekt, som er noe sterkere enn i fjor.

Husholdningenes innbetaling av skatt på inntekt og formue gikk reelt sett opp med i overkant av 3,5 prosent fra 1998 til 1999 og ga et negativt bidrag til veksten i husholdningenes disponible realinntekter på i overkant av ett prosentpoeng. Med om lag uendrede gjennomsnittlige skattesatser, må veksten i påløpte skatter tilskrives realinntektsveksten som fant sted i fjor.

Husholdninger og ideelle organisasjoner. Inntekter og utgifter.¹ 1996-1999

Milliarder kroner

	Løpende priser				Realvekst. Prosent ²			Bidrag til vekst i disponibel realinntekt. Prosentpoeng		
	1996	1997	1998	1999 ³	1996-1997	1997-1998	1998-1999	1996-1997	1997-1998	1998-1999
Inntekter	720,6	764,4	829,4	881,7	3,5	5,8	4,1	4,9	8,1	5,9
Lønnsinntekter	393,3	425,3	463,8	491,8	5,5	6,3	3,8	4,2	4,9	3,1
Blandet inntekt	93,6	97,0	102,8	101,7	1,1	3,2	-3,0	0,2	0,6	-0,5
Formuesinntekter	44,4	43,1	49,8	59,7	-5,3	12,7	17,3	-0,5	1,0	1,5
Offentlige stønader	154,5	161,2	172,1	185,4	1,8	4,0	5,5	0,6	1,2	1,6
Andre inntekter	34,7	37,7	40,9	43,0	6,0	5,7	3,1	0,4	0,4	0,2
Utgifter	211,8	220,9	245,7	268,5	1,7	8,4	7,0	-0,7	-3,4	-3,0
Skatt av inntekt og formue ⁴	159,0	174,2	189,4	200,4	6,9	6,0	3,6	-2,2	-1,9	-1,2
Formuesutgifter	44,4	37,8	47,7	58,6	-16,8	22,8	20,4	1,5	-1,6	-1,7
Andre utgifter	8,4	8,8	8,7	9,5	2,3	-4,4	7,4	-0,0	0,1	-0,1
Disponibel inntekt	508,8	543,5	583,7	613,1	4,2	4,7	2,9	4,2	4,7	2,9
Korr sparing i pensj.fond	5,7	5,3	6,8	7,1						
Konsum	490,4	520,9	550,8	574,3						
Sparing	24,1	27,9	39,6	46,0						
Kapitaloverføringer, netto	-1,2	-1,3	-1,3	-1,5						
Nettorealinvesteringer	9,5	13,4	12,8	12,8						
Nettofinansinvestering ⁵	13,3	13,3	25,5	31,6						
Memo:										
Sparerate	4,7	5,1	6,8	7,5						
Nettofinansinvesteringsrate ⁶	2,6	2,4	4,4	5,2						

¹ På grunn av avrundingsfeil summerer ikke underkomponentene seg nøyaktig opp til totaltallene.

² Nasjonalregnskapets prisindeks for konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner er brukt som deflator.

³ Foreløpige nasjonalregnskapstall samt modellbaserte anslag.

⁴ Tallet for skatt av inntekt og formue inkluderer arbeidstakers og arbeidsgivers trygde- og pensjonspremier. Tallet for 1998 og avledede størrelser er korrigeret.

⁵ Nettofinansinvestering er definert som sparing pluss netto kapitaloverføringer minus nettorealinvesteringer.

⁶ Nettofinansinvesteringsrate er definert som nettofinansinvestering som andel av disponibel inntekt.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Noen nasjonalregnskapsbegreper

Som en del av hovedrevisjonen av nasjonalregnskapet i 1995 ble det innført enkelte nye begreper. Noen av disse omtales nedenfor.

- *Blandet inntekt* omfatter i tillegg til driftsresultat, blant annet i boligsektoren, også implisitt et element av avlønning for arbeid utført av eierne eller deres familie.
- *Andre inntekter* omfatter stønader fra utlandet, overføringer fra ideelle organisasjoner og andre overføringer til ideelle organisasjoner fra innenlandske sektorer og overføringer til husholdninger fra innenlandske sektorer utenom det offentlige.
- *Andre utgifter* omfatter stønader til utlandet, og overføringer fra husholdninger til innenlandske sektorer utenom det offentlige.
- *Avkastning på forsikringskrav* er avkastningen på husholdningenes fordringer på forsikringsselskap, og private pensjonskasser og fond. Disse fordringene er i all hovedsak verdien av private livs- og pensjonsforsikringer.
- *Disponibel inntekt* er lik differansen mellom lønn, blandet inntekt, formuesinntekter, offentlige stønader og andre inntekter på den ene siden og skatter, formuesutgifter og andre utgifter på den andre.
- *Sparing* er definert som disponibel inntekt pluss korreksjon for sparing i pensjonsfond minus konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner.
- *Sparerate* er definert som sparingens andel av disponibel inntekt.
- *Individuelt konsum i offentlig forvaltning* er konsum som er knyttet til enkeltindivider. Konsumet i offentlig forvaltning inneholder i tillegg en kollektiv komponent der generell administrasjon, forsvar, rettsvesen mv. inngår.
- *Personlig konsum* er definert som summen av konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner og individuelt konsum i offentlig forvaltning.

Utviklingen i husholdningenes netto formuesinntekter (dvs. formuesinntekter fratrukket formuesutgifter) ga et svakt negativt bidrag til veksten i disponibel realinntekt på 0,2 prosentpoeng fra 1998 til 1999. Formuesinntektene gikk reelt sett opp med i overkant av 17 prosent fra 1998 til 1999, mens brutto formuesutgifter gikk opp med nesten 20,5 prosent. Fra 1998 til 1999 har det på årsbasis vært en oppgang i de rentesatsene husholdningene står overfor både på formues- og gjeldssiden. Selv om husholdningene sitter med en betydelig nettofinansformue, har økningen i rentenivået gitt et negativt bidrag til utviklingen i husholdningenes disponible realinntekter. Dette henger blant annet sammen med at avkastningen på husholdningenes forsikringskrav, som utgjør om lag 35 prosent av brutto finansformuen til husholdningene, har steget mindre enn lånerentene i offentlige og private kredittinstitusjoner.

Konsum og sparing i husholdninger og ideelle organisasjoner

Konsumet i husholdninger og private husholdninger viste ifølge foreløpige nasjonalregnskapstall en opp-

Korrigert sparerate

I nasjonalregnskapets beregning av husholdningenes sparerate tas det ikke hensyn til at varige konsumgoder utenom bolig yter konsumtjenester utover det året de anskaffes. Det knytter seg et element av investering til kjøp av slike goder, som kan ivaretas ved beregning av en såkalt korrigert sparerate. Ved beregning av den korrigerte spareraten anslås først tjenestekonsumet av varige goder. Tjenestekonsumet av varige goder er definert som summen av verdiforringelsen og realavkastningen på beholdningen av slike goder, og erstatter kjøpene av disse goder når korrigert konsum beregnes. Realavkastningen, som også nyttes til å korrigere inntekt for husholdningene, er konvensjonelt satt lik 2,5 prosent.

Varige konsumgoder utenom bolig består av egne transportmidler (dvs. hovedsakelig personbiler), møbler, elektriske artikler, briller og ortopedisk utstyr mv, og varige fritidsvarer. Vegdirektoratets tall for registrerte personbiler etter alder har blitt utnyttet for beregning av den tekniske depresieringen av bilbeholdningen. Siden en ikke har tilsvarende tall for andre konsumgoder, har en lagt til grunn samme depresieringsprofil som for personbiler.

Beregningen av verdiforringelsen for varige goder utenom bolig er gjennomført uten at en har brukt observerte data for annenhåndspriser for disse kapitalgodene. Ved beregning av bruktpriene har en gjort en forenkling antagelse om et perfekt fungerende annenhåndsmarked. En slik antagelse gjør det mulig å avlede bruktpriene ut fra kjennskap til den fysiske depresieringen samt priser på nye varige konsumgoder.

Hverken ved beregning av den ordinære eller korrigerte spareraten er omvurdering av verdien på varige konsumgoder innarbeidet i inntektsanslaget. Dette gjelder også for bolig. Utviklingen i spareratene må følgelig ses i lys av den omvurdering av realkapitalen som har funnet sted i samme periode.

gang på 2,1 prosent fra 1998 til 1999. Til sammenligning var konsumveksten ett prosentpoeng høyere i 1998. Forbruket tok seg noe opp gjennom 1999. Fra første til annet halvår var det en vekst på i underkant av 3,5 prosent (sesongjustert årlig rate).

Spareraten

Ifølge foreløpige tall fra nasjonalregnskapet samt modellbaserte anslag gikk i husholdningenes disponible realinntekt opp med i underkant av 3 prosent fra 1998 til 1999. Sammen med konsumveksten på 2,1 prosent innebar dette en oppgang i spareraten på 0,7 prosentpoeng fra 1998 til 1999.

Ved beregning av konsum og sparing i husholdningssektoren legger nasjonalregnskapet til grunn at varige goder utenom boliger i sin helhet konsumeres i det året de anskaffes. Hvis en alternativt betrakter kjøpene av slike goder som en investering og ikke som forbruk, kan en beregne en korrigert sparerate (se boks). For 1999 er den korrigerte spareraten anslått til 10,9 prosent, som innebærer en langt svakere oppgang fra 1998 enn hva tilfellet er for den ordinære spareraten.

Utviklingen i personlig konsum. 1998-1999

Volum- og prisendring fra foregående år i prosent

	Mrd. kroner ¹	Volumendring		Prisendring	
		1998	1999	1998	1999
Konsum i hush. og ideelle org.	574,3	3,1	2,1	2,6	2,1
Individuelt konsum i off. forv.	167,0	4,1	2,6	5,2	3,3
- Statsforvaltningen	34,3	3,2	0,8	4,1	2,7
- Kommuneforvaltningen	132,7	4,4	3,1	5,5	3,5
Personlig konsum	741,3	3,3	2,2	3,1	2,4

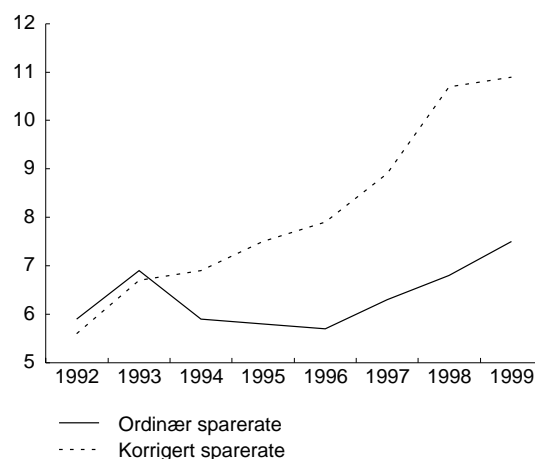
¹ Nivå tall i løpende kroner.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Moderat vekst i husholdningenes forbruk til tross for klar vekst i realverdien av husholdningenes realinntekter og realformue

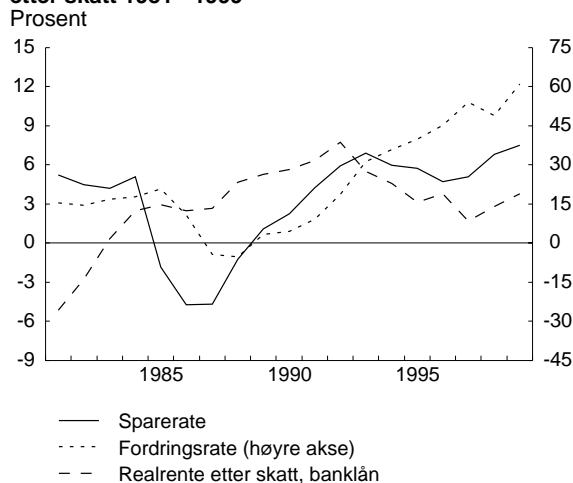
Foreløpige anslag viser at husholdningenes realformue, som består av realverdien av boligformuen, realverdien av annen realkapital i husholdningssektoren og realverdien av nettofordringene, gikk opp med 17 prosent fra utgangen av 1998 til utgangen av i fjor. Både utviklingen i boligformuen og nettofinansformuen bidro til denne utviklingen. Realverdien av boligformuen gikk opp med nesten 12 prosent, hovedsakelig som en følge av omvurdering av boligformuen på grunn av at boligprisene steg raskere enn det gjennomsnittlige konsumprisinivået.

Tall fra Norges Bank viser at husholdningenes nettofordringer økte med vel 47,5 milliarder kroner fra utgangen av 3. kvartal 1998 til utgangen av 3. kvartal 1999. Positive netto omvurderinger bidro med 35,7 milliarder kroner, mens nettofinansinvesteringene utgjorde 12,8 milliarder kroner. Nettofordringsraten holdt seg uendret fra 2. til 3. kvartal og gikk opp med over 5 prosentpoeng sammenlignet med 3. kvartal 1998. Foreløpige anslag tyder på at den finansielle konsolideringen fortsatte i 4. kvartal og realverdien av husholdningenes nettofinansformue er anslått til å gå opp med nesten 45 prosent fra utgangen av 1998 til utgangen av 1999.

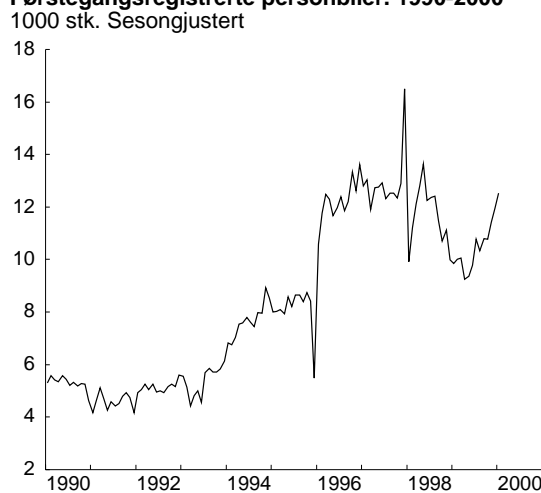
Den svake konsumutviklingen i fjor kan henge sammen med den markerte renteoppgangen i annet halvår 1998. Selv om rentenivået senere har gått noe ned igjen, viser Norges Banks rentestatistikk for 3. kvartal i fjor at utlånsrentene i finansinstitusjonene fortsatt lå rundt 1,5 prosentpoeng høyere enn forut for renteoppgangen i 1998. På årsbasis ser det ut til at realrenten etter skatt økte med om lag 3/4 prosentpoeng fra 1998 til 1999. Denne oppgangen i lånekostnadene bidrar til å forklare den anslåtte oppgangen i spareraten. Det forhold at det tar noe tid før husholdningene fullt ut tilpasser seg endringer i rammebetingelser kan også være en del av forklaringen på oppgangen i spareraten i fjor, idet husholdningene hittil neppe fullt ut har rukket å tilpasse seg nedgangen i rentenivået gjennom fjoråret.

Husholdningenes sparerate. 1992 - 1999

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Sparerate, netto fordringsrate og realrente etter skatt 1981 - 1999

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Førstegangsregistrerte personbiler. 1990-2000

Kilde: Vegdirektoratet og Statistisk sentralbyrå.

Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner. 1999

Volum- og prisendring fra foregående periode i prosent. Sesongjustert hvis ikke annet fremgår

	Mrd. kroner 1999 ¹	Volumendring					Prisendring				
		1999 ²	99.1	99.2	99.3	99.4	1999 ²	99.1	99.2	99.3	99.4
Matvarer	70,6	1,0	0,8	0,3	1,8	1,6	2,8	0,9	-0,2	0,2	0,4
Drikkevarer og tobakk	40,5	2,5	-3,1	3,3	3,3	0,4	2,5	-0,2	0,5	1,1	1,2
Elektrisitet	18,6	1,0	0,6	-1,9	-2,3	2,7	-1,0	1,6	-2,3	-1,2	9,3
Brensel	2,7	-0,2	6,7	-2,5	-2,9	0,6	6,5	5,0	2,4	2,8	5,3
Driftsutg. til egne transportmidl. ³	38,0	-1,4	-0,8	-0,1	-1,3	0,2	5,7	0,9	2,1	3,9	1,7
Klær og skotøy ⁴	33,5	6,7	4,2	-0,1	1,9	0,7	-0,6	-0,3	1,5	-1,1	0,2
Andre varige goder	48,5	1,5	1,1	0,1	1,5	-0,4	-0,8	-0,2	-0,2	-0,7	-0,7
Helsepleie	16,3	3,6	0,6	1,8	1,0	2,5	3,7	1,1	0,3	0,2	1,1
Bolig	95,3	1,3	0,4	0,2	0,2	0,5	2,9	0,8	1,0	0,6	0,8
Kjøp av egne transportmidler	26,6	-1,5	9,0	-1,7	6,2	3,1	-0,5	1,7	-1,4	-0,3	-0,8
Offentlig transportmidl, post mv.	34,5	11,8	4,0	1,3	1,9	1,5	0,7	0,9	0,2	-0,2	-0,2
Andre varer	34,0	-0,7	-1,5	-0,7	3,5	-3,2	3,6	1,3	0,6	0,9	0,6
Andre tjenester	79,7	1,5	-0,7	1,2	0,5	0,4	3,4	0,7	-0,0	1,3	1,5
Ideelle organisasjoner	27,9	0,6	0,8	0,8	0,4	-0,5	3,2	-0,5	-0,2	0,3	1,5
Hushold. konsum i utlandet	25,1	6,4	4,0	2,8	-3,8	-0,6	0,5	1,7	-4,4	0,1	0,2
Utlendingers konsum i Norge	-17,5	0,9	-2,1	5,3	-3,1	-4,5	3,7	1,3	1,0	0,7	1,0
Konsum i hush. og ideelle org. - tendens ⁵	574,3	2,1	1,1	0,4	1,2	0,7	2,1	0,6	0,1	0,5	0,9
			0,4	0,7	0,8	1,1		0,4	0,2	0,5	0,6

¹ I løpende kroner. På grunn av avrundingsfeil summerer ikke undergruppene seg nøyaktig opp til totaltallet.² Ikke sesongjustert.³ Denne varekategorien inkluderer varer som reservedeler, bensin og oljer mv. og tjenester som bilforsikring og verkstedreparasjoner mv.⁴ Denne varekategorien omfatter også en ubetydelig andel tjenester.⁵ Endring i sesongjustert og glattet serie.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Revisjon av detaljomsetningsindeksen

Som fast rutine etterrevideres detaljomsetningsindeksen når tall basert på innbetaling av merverdiavgift foreligger. Denne informasjonen er to-månedlig og tilgjengelig for Statistisk sentralbyrå etter fire måneder. Ved avvik av betydning justeres indeksen og reviderte tall publiseres. Avvikene er normalt små. I forbindelse med publiseringen av detaljomsetningsindeksen for desember 1999, har SSB rettet opp data bakover for noen oppgavegivere som har rapportert gale tall, og tatt med butikker som en ikke kjente til da indeksene ble produsert. Dette har medført at totalindeksen for mai 1999 til og med november 1999 har blitt justert opp med fra 1 til 2 prosent. Det er justering av den delindeksen som i hovedsak består av kolonialforretninger, som har gitt størst bidrag til endring i tidligere publiserte tall for totalindeksen. Fra og med november 1999 er utvalget for denne næringen kraftig utvidet. Utvalget dekker nå nesten 80 prosent av omsetningen i næringen. I tillegg får Statistisk sentralbyrå nå raskere informasjon enn tidligere om oppretting av nye kolonialforretninger.

Svakere vekst i personlig konsum

Personlig konsum gikk opp med 2,2 prosent fra 1998 til 1999. Dette er om lag samme vekstraten som for konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner. Konsum i ideelle organisasjoner, som utgjør i underkant av 5 prosent av det samlede konsumet i husholdninger og ideelle organisasjoner, gikk opp med 0,6 prosent fra 1998 til 1999 etter en nedgang på nesten 1 prosent året før. Volumveksten for individuelt konsum i offentlig forvaltning var i 1999 på i overkant av

2,5 prosent, dvs om lag 1,5 prosentpoeng lavere enn veksten fra 1997 til 1998. I likhet med i 1998 var veksten i individuelt konsum i statsforvaltningen langt svakere enn veksten i individuelt konsum i kommuneforvaltningen.

Nærmere om forbruksutviklingen for husholdningene**Varekonsumet: Svakere vekst enn i 1998**

Varekonsumet, som gikk opp med nærmere 4 prosent fra 1997 til 1998, viste en langt svakere vekst fra 1998 til 1999. I likhet med i 1998 var det nedgang i kjøpene av egne transportmidler. Antall førstegangsregistrerte personbiler gikk ifølge tall fra Vegdirektoratet, ned med om lag 12 prosent i fjor. Mens det ble førstegangsregistrert i overkant av 141 000 personbiler i 1998 var det tilsvarende tallet for 1999 i overkant av 123 800. Nedgangen på årsbasis fra 1998 til 1999 var knyttet til en svak utvikling både i annet halvår 1998 og første halvår 1999. Fra sommeren 1999 har imidlertid den underliggende tendensen i førstegangsregistreringene vært positiv. I 1998 var det en vekst på over 10 prosent i kjøpene av andre varige konsumvarer (utenom kjøp av egne transportmidler og boligkapital). Veksten i 1999 var på 1,5 prosent. Det var utviklingen i kjøpene av varige fritidsvarer som bidro til veksten i 1999. Kjøpene av elektriske artikler og møbler holdt seg (samlet sett) uendret fra 1998 til 1999.

Utviklingen i husholdningers og ideelle organisasjoners konsum fordelt på hovedgrupper. 1998-1999

Volum- og prisendring fra foregående år i prosent

	Mrd. kroner 1999 ¹	Volumendring		Prisendring	
		1998	1999	1998	1999
Konsum i hush. og ideelle org	574,3	3,1	2,1	2,6	2,1
Konsum i husholdninger	546,3	3,3	2,2	2,4	2,0
- Varekonsum	307,4	3,8	1,4	1,7	1,7
- Tjenestekonsum	231,3	2,6	2,8	3,2	2,8
- Hushold. konsum i utlandet	25,1	4,0	6,4	5,7	0,5
- Utlendingers konsum i Norge	-17,5	3,2	0,9	3,5	3,7
Konsum i ideelle org.	27,9	-0,9	0,6	5,7	3,2

¹ Nivå tall i løpende kroner.
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Matvarekonsumet, som utgjør i overkant av 12 prosent av forbruket i husholdninger og ideelle organisasjoner, gikk opp med ett prosentpoeng fra 1998 til 1999. Denne beskjedne konsumutviklingen kan henge sammen med at matvareprisene har steget raskere enn det generelle konsumprisinivået de siste årene. Fra 1998 til 1999 var det en oppgang i matvareprisene på nesten 3 prosent, etter en prisvekst på 4,5 prosent året før. I tillegg er matvarekonsumet karakterisert av at en inntekstvekst (isolert sett) gir forholdsvis svake impulser til konsumvekst.

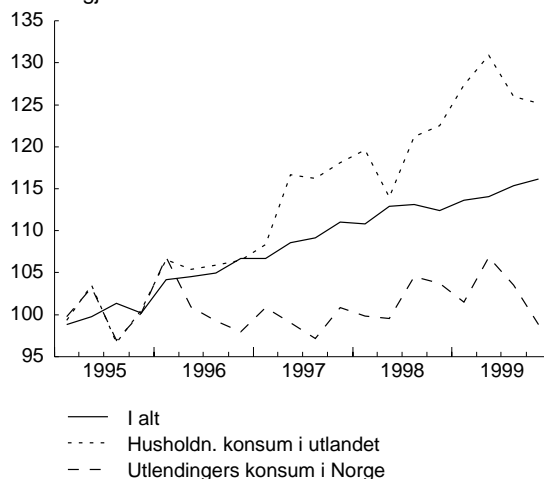
Konsumet av klær og skotøy har de to siste årene vokst med henholdsvis 8,3 og 6,7 prosent. Den sterke konsumveksten må ses i sammenheng med at en har hatt prisnedgang for denne konsumkategorien i de senere årene. Dette sammen med en klar realinntektsvekst er trolig faktorer av betydning for den sterke veksten i denne konsumkategorien.

Konsumet av tobakk og drikkevarer gikk opp med 2,5 prosent fra 1998 til 1999. På grunn av stadige avgiftsøkninger har prisveksten for denne konsumkategorien vanligvis vært høyere enn for privat forbruk i alt. I fjor var derimot prisveksten mer på linje med den gjennomsnittlige konsumprisutviklingen. Sammen med en betydelig realinntektsvekst er dette trolig en viktig faktor bak utviklingen for denne konsumkategorien fra 1998 til 1999.

For energikonsumet knyttet til husholdningenes bygningskapital var det en svak vekst i konsumet av elektrisitet, mens forbruket av brensel gikk svakt tilbake. I 1998 var det en klar prisnedgang på begge disse energibærerne. Nedgangen i elektrisitetsprisen fortsatte i 1999, mens brenselprisen viste klar oppgang. Dette kan være en årsak til at disse to energibærerne utviklet seg noe forskjellig.

Husholdningenes utgifter til drift av egne transportmidler (som består både av varer og tjenester) gikk tilbake (i volum) med nesten 1,5 prosent fra 1998 til 1999, etter en klar vekst året før. Denne konsumposten består av drivstoffvarer (som i 1999 utgjorde

Konsum i husholdninger og ideelle organisasjoner Sesongjustert. 1995=100

Kilde: Statistisk sentralbyrå

62 prosent av totalen) og av utgifter i samband med verkstedreparasjoner og bilforsikring. Prisindeksen for disse konsumkategoriene gikk samlet opp med henimot 6 prosent fra 1998 til 1999, dvs. langt mer enn den gjennomsnittlige konsumprisveksten. Dette er trolig en faktor bak den svake konsumutviklingen fra 1998 til 1999. En vekst i drivstoffprisene på 7 prosent lå bak den betydelige prisveksten for denne konsumkategorien.

Tjenestekonsumet: Sterkere vekst enn for varekonsumet

I 1999 utgjorde tjenestekonsumet om lag 40 prosent av forbruket i husholdninger og ideelle organisasjoner. Foreløpige nasjonalregnskapstall viser at tjenestekonsumet gikk opp med 2,8 prosent fra 1998 til 1999, dvs. svakt sterkere enn veksten foregående år. Veksten i tjenestekonsumet var dermed det dobbelte av veksten i varekonsumet i fjor.

Boligkonsumet, som utgjør om lag en sjettedel av konsumet i husholdninger og individuelle organisasjoner, viste svakere vekst enn husholdningenes tjenestekonsum i alt. Volumveksten var på 1,3 prosent. Verdien av tjenestestrømmen fra boligkapitalen, som utgjør over 90 prosent av totalen, gikk opp med 4,1 prosent fra 1998 til 1999. Denne er beregnet ved å utnytte informasjon om husleie knyttet til ulike boligkategorier. Bak denne verdiveksten lå en volumvekst på linje med boligkonsumet totalt sett og en oppgang i husleieprisene på 2,8 prosent. Siden den samlede boligkapital i all hovedsak er historisk betinget, vil volumveksten i tjenestestrømmen vise liten variasjon over tid. En nedgang i boliginvesteringene på nærmere 3 prosent fra 1998 til 1999 bidro til å dempe veksten i boligkonsumet.

I likhet med i de foregående år var det en sterk vekst i konsumet av post- og teletjenester, som hadde en volumvekst på 22 prosent. Foruten ytterligere nedgang i prisene på denne type tjenester, kan den sterke

volumveksten skyldes innfasing av moderne data- og teleutstyr. Det var også en sterk vekst for transporttjenestene som gikk opp med nesten 7 prosent i fjor.

Konsumet av helsetjenester gikk opp med i underkant av 3,5 prosent fra 1998 til 1999 etter en vekst på nesten 5 prosent året før. Etter den siste hovedrevisjonen av Nasjonalregnskapet dekker denne konsumkategorien kun egenbetalingene i samband med konsumet av helsetjenester. Offentlig finansiert helsekonsum som dekkes over folketrygden, inngikk tidligere som en del av husholdningenes konsum, men inngår nå som en del av individuelt offentlig konsum.

Forbruket av hotell- og restauranttjenester gikk opp med 1,7 prosent fra i fjor, til tross for en betydelig prisvekst. En vekst i realinntektene og det forhold at konsumet av disse tjenestene reagerer forholdsvis sterkt på en inntektsvekst virket imidlertid i motsatt retning og bidro til at en totalt sett fikk vekst for denne konsumkategorien.

Husholdningenes konsum i utlandet gikk opp med i underkant av 6,5 prosent fra 1998 til 1999, etter en betydelig vekst også året før. Denne betydelige konsumveksten kan henge sammen med at prisindeksen for nordmenns konsum i utlandet gikk opp med bare 0,5 prosent i fjor. En økning i grensehandelen på grunn av at prisene i Sverige vokser svakere enn i Norge er trolig også en vesentlig faktor bak den kraftige konsumveksten. Ifølge Valutastatistikken har den norske grensehandelen i Sverige gått betydelig opp de to siste årene. Det var svak vekst i utlendingenes konsum i Norge fra 1998 til 1999. Spesielt har utviklingen vært svak i annet halvår og årsveksten er foreløpig anslått til under 1 prosent.